

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**



Навчально-науковий інститут мистецтв

Кафедра образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва та реставрації

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Іконопис

Освітня програма «Образотворче мистецтво»

Другого (магістерського) рівня

Спеціальність _023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»

Галузь знань 02 Культура і мистецтво

**Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 5 _від “13 ”11. 2023_р.**

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Іконопис
Освітня програма	Образотворче мистецтво
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Освітній рівень	другий (магістерський)
Статус дисципліни	(вибіркова)
Курс / семестр	1 курс, 1-2 семестр
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 8 год. Практичні заняття – 52 год. Самостійна робота – 120 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/developer/course/view/3864

1. Опис дисципліни

Мета та цілі курсу (в межах мети на цілей ОП)

Метою вивчення навчальної дисципліни «Іконопис» є отримання студентами теоретичних і практичних навичок у створенні творів сакрального мистецтва, зокрема іконопису, підготовки фахівця з високим рівнем іконописної майстерності, творчого мислення та креативності.

Основними цілями вивчення дисципліни є:

- вивчити особливості техніки та технології темперного, акрилового та олійного малярства, які використовуються іконописі;
- засвоїти особливості технічного виконання і властивості різних іконописних матеріалів;
- навчити студентів орієнтуватися в царині сакрального мистецтва, користуватися виражальними засобами та стилістичною мовою іконопису, втілювати набуті навички у творчих іконописних роботах та іншій мистецькій діяльності.
- Підсумкова форма контролю-залік.

Компетентності

Загальні компетентності (ЗК):

- Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

-Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

-Здатність переосмислювати базові знання, демонструвати розвинену творчу уяву, використовувати власну образно-асоціативну мову при створенні художнього образу.

-Здатність трактувати формотворчі мистецькі засоби як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку суспільства.

-Здатність створювати затребуваний на художньому ринку суспільно значущий продукт образотворчого та/або декоративного мистецтва.

Програмні результати навчання

-Інтерпретувати та застосовувати семантичні, іконологічні, іконографічні, формально-образні і формально-стилістичні чинники образотворення.

-Володіти інноваційними методами та технологіями роботи у відповідних матеріалах (за спеціалізаціями).

-Представляти формотворчі мистецькі засоби як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку суспільства.

- Володіти базовими методиками захисту інтелектуальної власності; застосовувати правила оформлення прав інтелектуальної власності.

-Визначати мету, завдання та етапи мистецької, реставраційної, дослідницької та освітньої діяльності, сприяти оптимальним соціально-психологічним умовам для якісного виконання роботи.

-Критично осмислювати теорії, принципи, методи та поняття з різних предметних галузей для розв'язання завдань і проблем у галузі образотворчого та/або декоративного мистецтва.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Тема 1. Особливості іконографії храмових ікон в контексті українського малярства.	Розуміти особливості іконографії храмових ікон, освоїти розташування в іконостасі та особливість	Письмове завдання

		місцевого почитання.	
2.	Тема 2. Іконографія іконописних сюжетів : «Страсті Христові», «Страшний суд».	Розуміти особливості формату та композиційного розміщення сцен сюжетів Страстей Христових та Страшного суду Освоїти іконографію та стилістику сюжетних клейм у найвизначніших пам'ятках Страстей Господніх.	Письмове завдання
3.	Тема 3. Копія української ікони із складною багатсюжетною композицією : «Страсті Христові», «Страшний суд» або «Воздвиження Чесного Хреста Господнього» в техніці жовткової темпері.	Професійно оволодіти технікою жовткової темпері, досконало засвоїти всі етапи іконописання: від підготовки основи до закріплення фіксуючого шару.	Практичне завдання
4.	Тема 4. Творча робота: інтерпретація іконографічного сюжету із складною багатофігурною композицією. Матеріали і формат : за вибором студента.	Створити творчу інтерпретацію іконографічного сюжету за вибором студента використовуючи можливості жовткової темпері, послідовно дотримуючись фахових вимог: ескізування, тональні і кольорові пошуки композиції, виготовлення картону, підготовка основи та робота в матеріалі.	Практичне завдання
5.	Тема 5. Сучасний розвиток сакрального мистецтва в Україні.	Розуміти активний розвиток сакрального мистецтва в Україні, розрізняти та аналізувати мистецькі осередки українського сучасного іконопису.	Письмове завдання
6.	Тема 6. Традиційні та новаторські мотиви в іконописних творах Галичини кінця ХХ-початку ХХІ століття.	Розуміти та аналізувати індивідуалізація художньої мови та образної структури творів у творчості іконописців Галичини.	Письмове завдання

7.	Тема 7. Авторська інтерпретація іконографічного сюжету за вибором студента.	Втілити в матеріалі авторську інтерпретацію сакрального сюжету, використовуючи можливості акрилових чи темперних фарб, послідовно дотримуючись фахових вимог: ескізування, тональні і кольорові пошуки композиції, виготовлення картону, підготовка основи та робота в матеріалі.	Практичне завдання
----	---	---	--------------------

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	8
Практичне заняття	52
Самостійна робота	40
Залік	
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу 1 семестр

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Лекції	4	4																8
Практичні з-тя				8		8		8		8		8	6		6			52
Самостійна р-та			10				10		10		10							40
Індивідуальні завдання																		
Залік /Екзамен																		
Всього за тиж-нь	4	4	10	8		8	10	8	10	8	10	8	6		6			100

2 семестр

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Лекції					8													8
Практичні з-тя						10			10	10		10		12				52
Самостійна р-та											20		20					40
Індивідуальні завдання																		
Залік /Екзамен																		
Всього за тиж-нь					8	10			10	10	20	10	20	12				100

Примітка: не рекомендується на один тиждень планувати кілька форм контролю.

Лекція -2 бали за заняття	
Кількість балів	Національна шкала
2	5 (відмінно)
-	4 (добре)
1	3 (задовільно)
0	2 (незадовільно)

Практичне заняття – 6 балів		Практичне заняття – 8 балів	
Кількість балів	Національна шкала	Кількість балів	Національна шкала
6	5 (відмінно)	7-8	5 (відмінно)
4-5	4 (добре)	5-6	4 (добре)
2-3	3 (задовільно)	4	3 (задовільно)
1	2 (незадовільно)	1-3	2 (незадовільно)

Практичне заняття – 10 балів	
Кількість балів	Національна шкала
9-10	5 (відмінно)
7-8	4 (добре)
5-6	3 (задовільно)
1	2 (незадовільно)

Практичне заняття – 12 балів	
Кількість балів	Національна шкала
11-12	5 (відмінно)
9-10	4 (добре)
6-8	3 (задовільно)
1	2 (незадовільно)

Самостійна робота – 10 балів

Кількість балів	Національна шкала
9-10	5 (відмінно)
7-8	4 (добре)
5-6	3 (задовільно)
1	2 (незадовільно)

Самостійна робота – 20 балів	
Кількість балів	Національна шкала
19-20	5 (відмінно)
14-18	4 (добре)
10-13	3 (задовільно)
1-9	2 (незадовільно)

Семестровий (підсумковий) контроль за 1 -2 семестр проводиться у формі заліку. Навчання оцінюється за 100 бальною шкалою.

Шкали оцінювання		
Університетська	національна	Шкала ЄКТС
90-100	зараховано	A
80-89		B
70-79		C
60-69		D
50-59		E
26-49	незараховано	FX
1-25		F

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти визначені у Положенні про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу: https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/08/polozgenia-pro-osp_7-redaktsia.pdf

6.Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
-----------------------------------	--

Основна література:

1. Александрович В. Західноукраїнські малярі XVI століття. Львів, 2000.— 310 с.
2. Бендюк М. 150 святинь Великої Волині / М. Бендюк, В. Луц, О. Харват. — Рівне : ВД«Укрпол», 2011. — 223 с.
3. Гелитович М. Ікони Старосамбірщини XIV– XVI століть зі збірки Національного музею у Львові імені Андрея Шептицького. Львів : Свічадо, 2010. — 240с.
4. Димитрій (Ярема), Патріарх. Іконопис Західної України XVI – поч. XVII ст. / Патріарх Димитрій (Ярема) / наук. ред. М. Гелитович ; упоряд. К. Маркович. — Львів : Друкарські куншти, 2017. — 595, (1) с. : іл.
5. Іванчо І. Ікона та літургія./ Пер. з угорськ. о. Л. Пушкаш. Іванчо Іштван. — Львів: Свічадо, 2009. — 500с.
6. Катрій Юліан. Пізнай свій обряд / Юліан Катрій. — Львів: Свічадо, 2004. — 471 с.
7. Косів Р. Церковне мистецтво риботицького осередку 1670-1760-х років: майстри, іконографія, художні особливості : дис. ... д-ра мистецтвознавства : 17.00.05. / Львівська національна академія мистецтв. Львів, 2019. 474 с.
8. Косів Р. Р. Ікона «Богородиці Замилування з Єсеєвим Древом» кінця XVII ст. з церкви у Войнилові на Івано-Франківщині: мотиви та символіка іконографії. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв : наук. журнал. 2020. №2. С. 94-98.
9. Креховецький Я. Богослов'я та духовність ікони / Я. Креховецький. — Львів: Свічадо, 2000. — 184 с.
10. Крип'якевич І. Історія української культури / за загальною редакцією І. Крип'якевича. — 4-те вид., стереотип. — К.: Либідь, 2002. — 656с.
11. Лесів Т. Естетичний та соціальний вимір сучасного іконопису. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. Київ, 2019. Вип. 3. С. 377–381.
12. Лесів Т. Іконопис сьогодні: професор Роман Василик і кафедра сакрального мистецтва. Вісник Львівської національної академії мистецтв. Львів, 2019. Вип. 39. С. 53–72.
13. Лепакін В. Ікона та канонічність / Пер. з рос. Т. Тимо. — Львів: Свічадо, 2001.- 288 с.
14. Лубський В.І. Релігієзнавство : Підручник. / В.І. Лубський, В.І. Теремко, М.В. Лубська. — К.: Академвидав, 2003. - 432 с.

15.Новікова К. На перехресті світу і духу. Короткий нарис про сакральний живопис України. – К.: Темпера, 2013.- 328 с. іл..

16.Овсійчук В.А. Класицизм і романтизм в українському мистецтві / В.А. Овсійчук. – К.:Дніпро, 2001. – 444с.

17.Овсійчук В.А. Майстри українського барокко. Жовківський художній осередок/ В.А. Овсійчук. – К. : Наукова думка, 1991. – 400 с.

18.Овсійчук В. Нариси з історії українського мистецтва. Українське мистецтво XIV – першої половини XVII століття / В. Овсійчук. – К.: Мистецтво, 1985. – 176 с.

19.Овсійчук В. Оповідь про ікону. Львів: Інститут народознавства НАН України, 2000. – 297 с.

20.Овсійчук В. Українське малярство X – XVIII століть. Проблема кольору. Львів: Інститут народознавства НАН України, 1996. – 480с.

21.Откович В.П. Народна течія в українському живопису XVII – XVIII століть/ АН УРСР. Інститут мистецтвознавства, фольклору та етнографії ім. М.Т.Рильського. Львівське відділення. Відп. Ред.М.І.Моздир / В.П. Откович.- К.: Наукова думка, 1990. – 94 с.

22.Откович В. Українська ікона XIV – XVIII століття. Львів: Світло і Тінь, 1999. – 97 с.

23.Откович В. Українська народна ікона / Альбом. – Л.: Ліга-Прес; 2010.- 100 с., ілюст.

24.Свенціцька В., Сидор О. Спадщина віків. Львів: Каменяр, 1990. – 72 с.

25.Свенціцька В. Світ очима народних майстрів. Українське народне малярство XIII – XX століть /В. Свенціцька, В. Откович – К.: Мистецтво, 1991. – 304 с.

26.Семчишин Гузнер О. Модест Сосенко (1875-1920): монографія. Львів : Національний музей у Львові імені Андрея Шептицького, 2020. 468 с.

Додаткова література:

1. 1. Микола Бідняк. Живопис, графіка. Книга-альбом,«Мистецтво», м. Київ, 2008, 608 с.

2. Станкевич М. Словник українського сакрального мистецтва / Михайло Станкевич, Софія Боньковська, Роман Василик, Людмила Герус, Ростислав Забашта; В.о. НАН України. Ін-т народознавства; Наук. ред. Михайло Станкевич.– Львів : Ін-т народознавства НАН України, 2006.– 288 с.

3. Степовик Д. Історія української ікони X – XX століть / Д. Степовик. – К.: Либідь, 2008. – 440с.

4. Український іконопис XII-XIX ст. з колекції НХМУ : Альбом / упоряд. Ю. Литвинець ; авт. ст. Л. Членова. - Хмельницький : Приватна фірма "Галерея" ; К. : ТОВ "Артанія Нова", 2005. - 256 с.: іл.

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва та реставрації, м. Івано-Франківськ, вул. Української перемоги 34 а, Навчально-науковий інститут мистецтв, каб. 306. Сайт кафедри: https://odpmr.pnu.edu.ua/?_gl=1*391uuo*_ga*ODkyMDI2OTUxLjE2OTE0Nzc4NDI.*_ga_B6J5G9CVS8*MTY5MjUzMjYyMi45LjEuMTY5MjUzMjYyNzC4wLjAuMA..&_ga=2.126043917.1265405861.1692521273-892026951.1691477842 електронна адреса кафедри: kodpmr@pnu.edu.ua
Викладач	доцент Попенюк Юлія Анатоліївна
Контактна інформація викладача	Електронна адреса: yuliya.popenyuk@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Політику, стандарти та процедури дотримання академічної доброчесності визначено в таких документах ЗВО: 1. Положенні про запобігання академічному плагіату (нова редакція) у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника: https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/04/nova-redaktsiia-polozhennia-pro-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu.pdf метою якого є запобігання та виявлення плагіату в наукових, навчально- і науково-методичних роботах науково-педагогічних працівників, здобувачів всіх освітніх ступенів (ОС) та форм навчання; розвитку навичок коректної роботи із джерелами інформації та впровадження практики належного цитування; дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних
--------------------------	---

	<p>надбань; активізації самостійності й індивідуальності при створенні авторського твору і відповідальності за порушення загальноприйнятих правил цитування.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Положенні про Комісію з питань етики та академічної доброчесності (нова редакція), https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/10/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагіату.pdf , в якому зазначаються права та обов'язки комісії, вимоги до її складу та порядок роботи; 2. Кодексі честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (нова редакція), https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/Нова-редакція-Кодексу-честі-Прикарпатського-національного-університету-імені-Василя-Стефаника-1.pdf , в якому принцип академічної доброчесності сформульовано як один із основних принципів поведінки члена університетської громади.
<p>Пропуски занять (відпрацювання)</p>	<p>Пропуски здійснюються у вигляді відпрацювання (здачі) практичних занять, підготовки індивідуальних творчих завдань (проектів, презентацій, рефератів) та опрацювання літератури із лекційних курсів.</p>
<p>Виконання завдання пізніше встановленого терміну</p>	<p>Освітній процес здійснюється згідно графіку навчального процесу. Студенти університету, які не виконали індивідуальний навчальний план семестру з однієї, двох або трьох дисциплін і при семестровому контролі отримали оцінку «незараховано» чи «незадовільно» (FX або F) мають право (за особистим бажанням) на повторне проходження навчальної дисципліни, вивчення якої може бути перенесене на наступний навчальний період, що регулюється Положенням про порядок</p>

	<p>повторного вивчення дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS (№ 18 від 2.02. 2016 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.), яке регламентує процедуру повторного вивчення навчальної дисципліни, тобто ліквідації академічної заборгованості</p> <p>https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/povtorne-vuvchennia_nove.pdf</p>
Додаткові бали	<p>Додаткові бали здобувачі освіти можуть отримати за написання рефератів, поглиблене вивчення певних питань за додатковою літературою з лекційних курсів; виконання додаткових завдань із семінарських занять.</p>
Неформальна освіта	<p>Неформальна освіта регулюються Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 3) (введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.)</p> <p>https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf</p>

Викладач Попенюк Ю.А.

